

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. D. Ioannis Ivsti Lanspergii, Natione Bavari, Illvminati
Ac Religiosissimi viri, Carthusiae Coloniensis ante annos
centum Vicarii, & Magistri Nouitiorum laudatissimi Opera**

In Qvinque Tomos Distributa, à mendis expurgata, veteri integritati
restituta, & indicibus locupletata

De Tempore

Landsberg, Johannes Justus

Coloniae Agrippinae, 1631

Præambula Passionis D. N. Iesu Christi

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47044](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47044)

hoc valet quod cogitemus, quod omnia quæ sustinuit, non propter se, sed sine culpa propria pro nobis, ad delenda, scilicet peccata nostra, ad acquirenda nobis merita, & gaudia cælestis gloriæ, tolerauit. Vnde & Esaias de eo dicit: *Ipse vulneratus est propter iniquitates nostras, attritus est propter scelera nostra.* Et, *Disciplina pacis nostre super eum, & liuore eius sanati sumus.* Vnde in the-mate dicitur: Peccata multorum tulit, non solum multorum, sed omniū: Quia quantum in se est, pro omnibus satisfecit. Ad excitandū tamen ma-iorem charitatē, debet vnusquisque Domini passionem cogitare, ac si pro se solo Dominus passus esset. Et reuera, quia & si non nisi vnus fuisset pecca-tor, qui redemptione indiguisset, æque crucem pro eo, & mortem, sicut pro multis sustinuisset. Aut si vnus adhuc superesset, cui passio tolerata non suf-ficeret, Christus denuo rediret, & iterum semel, vt ante moreretur, ne salu-tis remedium cupiam deesset. Nunc verò, quia secundum morem Ecclesiæ congruit vobis prædicari passionem, distinximus totam passionem in articulos LXV. vt eò facilius retineatis, quæ circa huiusmodi articulos sic distinctè di-cuntur. Ad quemlibet etiam articulum aliquid morale, vel instructoriū, quod ex gestis Domini elicitor annexum. Et licet summarie in tot articulos distinxerim Domini passionem, nihilominus tamen vt magis condescen-dam vobis, ordinabo & referam articulos singulos ad Horas canonicas, se-cundum quas gestæ sunt, ad aliquas paucas, ad aliquas plures, secundum quod circa vnā horam plura euenerunt, quam circa aliam. Sicut ad primas Vesperas quatuor, ad Completorium septem, ad Matutinas XVIII. ad Primam quinque, & sic de alijs Horis. Antequam tamen procedatur ad distinctionem Horarum, præmittenda sunt quedam, quasi præambula, & introductoria in ipsam Domini passionem: Post quæ subnectuntur duo ar-ticuli, de quibus non constat, qua hora factum sit, quod circa illos geritur.

imitari vti
debeamus
Christum
patientem.
Esaiæ 53.
Ibidem.

Meditas pas-sionem Chri-sti, quinam charitatem erga ipsum exciet.

LVI
E1

PRAEAMBULA PASSIONIS DOMINI nostri Iesu Christi.

Prædicante Domino nostro Iesu Christo penitentiam, dum propter nimiam dulcedinem doctrinæ eius, & propter innocentem, benignam amabilemque eius conuersationem, sed & obstupendam miraculorum eius choruscationem, & variam beneficiorum exhibitionem fama eius vni-dique divulgaretur, & populi vbique relictis Phariseis ad eum confluere-t. Scribæ, Pharisei, & principes Iudæorum, quia erant inanis gloriæ cupidi, inuidebāt illi: & potissimum, quia hypocrysim & iniquam eorum simula-tionem Dominus arguebat, & contraria operibus eorum malis docebat. Id-circo ceperunt ei vbique detrahere, opera & verba eius mendacijs peruer-tere, ipsum blasphemare, persequi, quæstionibus tentare, prædicationem eius callidè obseruare, & ex omni parte quarere, si quid possent inuenire, vbi possent eum accusare, & tanquam iniustum diffamare & punire. Sed Dominus, qui eorū occultas machinationes, & versutas cogitationes no-tuerat, ita prudenter & innocenter in omnibus se habuit, quod ipsi ampli-us confundebantur, & omnis eorum subdola cogitatio frustrabatur. Vnde ipsi maiori inuidia furebant contra ipsum: & tunc maxime, postquam Do-minus

Matth. 23
& 24.
Lucæ 12.
Matth. 21.
Lucæ 10.
Lucæ 11.
Ioan. 6. & 8.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

plena erat pietate & compassione: & libenter ipsamet fecisset tale quid: sed pauper erat, nec emere poterat, ideo forsitan hæc & similia cogitabat eleuata mente ad Deum: Gratias vobis & sempiterna laus celestis Pater omnipotens, sempiternæque Deus, qui dedisti in cor huius filia vestra, vt ipsa sic honoraret, sic amaret filium vestrum, & meum: permaneatque quæso mercator illius vobiscum in æternū. *Videntes autem discipuli indignati sunt, murmurantes, & dicentes: vt quid perditio hæc? Potuit enim venundari multo. & dari pauperibus.* Non par ratio, nec similis fuit intentio murmurantium Apostolorum ad reprehendendum hoc opus pietatis. Nam ceteri Apostoli præter Iudam murmurabant solum contra Magdalenam, quia sciebant quod Dominus de tali honore non curaret, nec talia medicinalia affectaret. De pauperibus: verò & de danda elemosyna sepe mandauerat: ideo arguebant mulierem ex compassione ad pauperes. Iudas autem murmurabat ex infidelitate & auaritia, quia putabat totum perditum, quod sebat ad honorem sui magistri. Et licet verbotenus, ad colorandam nequitiam suam, videbatur habere sollicitudinem pro pauperibus, tamen nulla erat sibi cura de pauperibus, sed quia ipse oculos habebat, furabatur ex his quæ mittebantur elemosynaliter Christo, & sustentabat inde vxorem & liberos suos. Quia ergo istud vnguentum potuisset vendi, (sicut ipse taxauit) trecentis denarijs, & pecunia venisset in manus suas, vnde potuisset furari decimū denarium, ita quod habuisset inde triginta denarios (qui quæstus iam sibi petijt) ideo murmurat, non solum contra Magdalenam, sed etiã contra Dominum iratus. Et amissio huius pecuniæ fuit sibi occasio quod vendidit Iesum. Sed quid faciebat deuota mulier Maria Magdalena, quando discipuli murmurabant contra eam? Humiliter tacebat, sicut enim facere solebat. Nam & ante quando Simon contra eam murmurabat, quia lauerat lachrymis pedes Iesu conuersa ad ipsum, & quando soror sollicita in ministerio Domini murmurauit contra eam quiescentem ad pedes Domini, similiter tacuit. Et ideo Dominus etiam nunc, sicut semper excusauit eam, dicens, quod bonū opus operata esset in se, & quod vnixisset se ad sepulturam. In quo ostendit in proximo assuturam sibi passionem & mortem. Hoc verbum, scilicet quod esset vnctus in sepulturam, fuit gladius scindens cor virginis Mariæ, quæ non poterat audire de morte Filij.

Matth. 26.

Murmur Apostolorum quale fuerit.

Lucæ 11. 12.

Murmur Iudæ vnde prodierit. Ioan. 12.

Lucæ 7.
Lucæ 10.

Matth. 26.

Dominica Palmarum quid Christus egerit.

Matth. 21.

Luc. 9.

Ioan. 12.

Ioan. 11.

Matth. 21.

Marc. 11.

Lucæ 9.

Ioan. 12.

Lucæ 19.

Sequenti die in Dominica scilicet Palmarum, iuit Dominus manè ad Hierusalem, & cum appropinquasset ciuitati præmissis duobus discipulis, qui adducerent sibi asinam, intrauit ciuitatem. Antequam autem venerat vsque ad ciuitatem, exierunt ei obuiam turbæ, quæ conuenerant ad diem festum Paschæ cum ramis palmarum & oliuarum (quia audierant de miraculo resuscitationis Lazari) sternerentes vestimenta sua in via, & facientes Domino honorem, qualem nunquam ante fecerant. Clamabant enim, & laudabant eum, dicentes *Benedictus, qui venit in nomine Domini. Osanna filio David. Benedictum quod venit regnum David patris nostri.* Dominus Iesus autem non multum lætatus fuit in tali honore, quia ipse videns ciuitatem, fleuit super illam, non solum ob excidium urbis, & murorum futurum: sed magis propter peccata inhabitantium: & quod tantū facinus perpetraturæ erat, occiduri Dominū suum, regem & creatorē. Intrauit itaq; Dominus in

Matth. 11.

ciuitatem, sedens super asinam, & statim intravit templum, prædicans vsq[ue] ad vesperam. Et post tantum honorem (quod dolenter dicendum est) nõ fuit in tota ciuitate qui reciperet eum ad hospitium, vel qui daret ei manducare. Prohibuerat enim principes sacerdotum, ne quis confisteretur cum esse Christum: & quod non reciperent eum, alioquin fieret extra synagogam. Sic Dominus de sero cogebatur redire Bethaniam adhuc ieiunus, & sine cibo. Eat & vos cum eo, & **compatiamini** ei, quod ille, qui cuncta creatur, & omnibus creaturis alimenta ministrat, non habet qui det ei buccellam panis. O Deus vbi nos manebimus, qui sumus tam solliciti, quomodo repleamus ventrem nostrum? Cogitate de beata virgine, quæ ante receperat consolationem de mane, quando audiuit, cum quanto honore introductus fuerat filius suus in urbem: sed quando iam redit ieiunus, intelligebat quod talis honor fecerat maiorem inuidiam in Iudæis, contra eum.

Die Long post diē Palmæ quid egerit Christus.

Oratio Mariæ ad Filium Iesum.

Ioan. 1. & 9. Colloquium Iesu & Mariæ eius.

Sequenti mane quando redire voluit Hierusalem, potuit mater dicere ad Filium: Charissime Fili, ego aduerto, quod Principes & Scribæ insidiantur tibi, rogo te igitur, noli amplius redire inter eos, sed mane nobiscum. Cui respondit Iesus: Charissima mater, oportet me facere voluntatem Patris, & perficere opus propter quod veni. Sunt enim adhuc quos me oportet attrahere ad agnitionem Patris mei. Quare tristaris pro me? Quare times? Tu scis tamen, quod nemo potest mihi aliquid facere, contra voluntatem meam. Tu scis propter quod veni. Tempus meū breue est. Oportet me loqui & prædicare, quod loquendum est. Cui mater suffusa lachrymis. Ego, inquit, nihil cupio contra voluntatem Patris, aut tuam: nec intendo te retrahere à saluatione animarum. Sed velim vt saltem per istos dies pauca nobiscum maneat, si non possum te semper habere. Interim forsitan ira Iudæorum quiescet, & tunc iterum prædicabis. Respondit Iesus: Charissima mater, esto contenta. Ego viuus & sanus adhuc redibo. Et sic iterum iit ad Hierusalem cum discipulis suis, prædicans in templo vsque ad vesperum. Et nemo inuitauit eum ad prandium: sed ieiunus redijt iterum Bethaniam. O quis est tam duri cordis, qui non cõpatitur pijsimo IESV, cui pro tanta charitate sua, nemo est qui respondeat, nemo qui gratias agat, nemo qui recognoscat? quem post tantum laborem prædicationis, post tantam fatigationem totius diei esurientem & ieiunum, nemo est qui vel modico panis refocillet. Nemo qui vel dicat: Magister, per totum diem prædicasti, veni & comede. Sed quali ignotus egreditur de sero pauper & famelicus, cuius est cælum & terra. Sed dicit forsità quis: quia fuit Deus, non esuriebat. Verum est, si voluisset, potuisset non esurire: sed nõ utebatur remedio diuinalis potentia suæ, ad consolationem suam. Imo esuriijt & sitiijt, fatigabatur, patiebatur calorem & frigus, vt cæteri homines, tamen differenter, quia patiebatur nõ nisi volens. Nos verò patimur nolentes, & volentes. Redijt ergo Iesus hoc sero feria secunda rursus in Bethaniam. Cogitate quomodo Martha sollicita est in domo. vt Dominus reficiatur. Maria vero mater Iesu loquitur interim cum Filio plena mœrore, interrogans eum, & Dominus respondet. Magdalena interim sedet ad pedes eius, diligenter auscultans, quia nunquã poterat satiari in verbis Christi, quæ fuerunt ei melle dulciora. Feria tertia, Dominus redijt in Hierusalem, & rogat beata Maria Apostolos, vt intro-

Christus vt patiebatur differenter à nobis famem, sitim, frigus, calorem, &c.

Die Martis post Palmam

quid Christus egerit.

Die Mercurij post Palmam quid egerit Christus.

Matth. 29.

Matth. 14.

Lucæ 22.

Matrim. Mariae etu studuisse iude proditoris malitiam conceptam lenire.

Ioan. 15.

Matth. 26.

Lucæ 22.

Ioan. 3.

Ioan. Gerson.

Verba B. Mariae ad Iudam proditorem. Ioan. 1. & 10.

terrogent & scrutentur consilia Iudæorum. Rogat illos, ut si quid sinistri audirent contra Iesum, in bonum interpretentur. Ad quod libenter annuunt, quia Apostolis cæteris, præter Judæam, erat maxima dilectio ad Iesum: & maxime timebant, & dolebant de discessu eius. Sed quum de sero redisset ieiunus, & Apostoli nunciaret matri, quia Iudæi omnino conspirauerant in mortem eius, rogauit mater Iesum, ut feria quarta maneret in Bethania. Cuius precibus annuit Iesus, & mansit ibi in domo Marthæ. Iudas verò erat plenus cogitatione iniqua, & maxime turbatus, propter effusum unguentum, quod ablata sibi fuerat occasio furandi. Quum itaque Dominus maneret in Bethania, accepit inde opportunitatem ad complendam malitiam suam: quia cognouit per suggestionem, & instinctum diaboli, quod tunc Iudæi conueniebant in illo die, quomodo vel quando Iesum interficerent. Timebant enim hoc facere in die festo propter turbationem populi. Simulauit ergo Iudas, quasi pro necessitate se oportere ingredi ciuitatem, vel alibi alio: sed intendebat vendere Dominum. Et licet alij Apostoli nihil suspicarentur mali, eò quòd magistraliter celare nouerat malitiam suam, tamen non potuit fieri, quin aliquid deprehenderet domina Maria: quia erat etiam docta ex prophetis, quod Christus Filius suus erat tradendus per unum, qui reputabatur singularis amicus eius. Et diabolus qui regebat Iudam, inquietabat eum, nunc huc, nunc illuc ire, interdum occultè ad Iudæos loqui, & redire ad Iesum. Ex quo beata domina studebat etiam Iudam singulariter blanda lenitate alloqui, beneficia, & dilectionis signa exhibere, & interdum ipsum admonere per dulcia, sed potentia verba, cum dulci benignitate, sed honestissima grauitate: si forte respiceret, & placaretur, & deponeret conceptus iniquos. Hoc enim pie credi potest de beata Virgine: quoniam & Filius eius, quantum in se fuit, conabatur eum reuocare à malo proposito, etiam post sui venditionem aggrediendo eum beneficijs, scilicet lauando pedes eius, dando illi corpus suum, monendo, comminando & huiusmodi, ut infra dicitur. Potuit ergo benedicta Domina (sicut venerabilis Gerson ponit) in hunc modum alloqui, tentans si forte durum cor ipsius posset mollificare. Vides o Iuda charissime, quomodo Iudæi conspirauerunt in mortem magistri tui filij mei, quo pacto quarunt eum perdere. Sciisti (aderas enim) quomodo nuper tulerunt lapides, ut iacerent in eum, quando vix viuus euasisti è templo. Nunc precor te per socialem omnium nostrum conuictum, & per, si quid ipse totus bonus & nos omnes bene vnquam de te meruimus, roga Iudæos ea, quæ ad pacem sunt: Is enim & redi ad eos. Ostende nihil esse in Filio meo dignum morte, qui infirmos eorum curauit, qui doctrinis erudiuit, qui solùm Dei honorem & gloriam viuèdo prædicando quæ quæsiuit. Cur in huius morte peribimus omnes? Scis quod ex eius vita pender mea. Quinetiam tu ipse qualem alium Dominum vel Magistrum habiturus es, in quo plus benignitatis, gratiæ & fauoris expectas? Elegit te in Apostolum, in fratrem, in amicum: pauit te, ministravit tibi, potestate miraculorum cum autoritate prædicandi dotauit te, dispensatorem suum constituit te: denique maiora sunt quæ promittit.

Sed quid respòdebat putatis ad hæc, similiaq; verba, & ad pios gestus Virginis versutus ille & pseudoapostolus? qualem faciem ostendit? Facile fu-

KK it ci

VI
21

Matth. 25.
Marc. 14.
Luc. 22.

it ei fingere falsam promissionem. Versipellis enim erat, nequam: & simulare potuit pietatem in verbis, qui plenus erat dolo & iniquitate. Quid mirum, si putauit se decipere posse Dominam Mariam, ut malitiam cordis sui non posset agnoscere, quando etiam putauit nequissimam simulationem suam in osculi prodicione Christum non posse intelligere? quando putauit, quod per signum falsum amicitiae crudelissimam eius traditionem magistro posset deregere (vt infra sequitur) Dicebat enim ei: Aue Rabbi, interim osculans eum: quasi Dominus osculum attenderet, & prauitatem cordis sui non intelligeret. Sic etiam: nunc matri potuit fisco pietate respondere: Charissima Domina, nihil mali timeatis Filio tuo, charissimo magistro meo. Non enim aliquid mali eueniet ei. Neque putetis quoddam male affecti sancti illi Scribae & Pharisei. Ex praedicationibus ipsius liberioribus contra ipsos, sunt non nihil commoti: sed cito cessabit illa commotio cordis eorum. Sed tamen si mali aliquid illi machinati fuerint, hoc ipsum tibi protinus nota faciam, illi usque ad mortem adstanti fideliter, illumque defendam quantum poterero. His similibusque verbis vulpinis & simulatorijs ab illo nequam proditore prolatis, beatissima Virgo Maria non quidem omnino simpliciterque fidem adhibens (quandoquidem spiritus eius nondum quiescere ad plenum potuit) sed tamen aliquo modo ab extra videbatur, animo acquire & contenta magis.

IESVS A DISCIPULO PROPRIO
est venditus. *Articulus I.*

Matth. 26.
Marc. 14.

Luc. 23.

Interea Iudas avarus & nequam dolens adhuc de ablata occasione illius recuperare, considerauit ludaeos conspirasse, quomodo Iesum occiderent, & tractare inter se quomodo hoc fieri posset sine tumultu. Et videns se opportunitatem habere exequendae propriae voluntatis prauae, eo quod Dominus iam non erat Hierosolymis, sed mansit in Bethania, perrexit Hierosolymam solus, quasi aliquid negocii habens, & verè magnum negocium habebat, & tractabat. Inuenit autem principes, & seniores Iudeorum, & scribas tunc congregatos in consilio contra Iesum, ad quos intravit, non rogatus, non vocatus, sed propria sua malignitate instigatus, & dixit illis: *Quid vultis mihi dare, & ego vobis eum tradam?* Ego scio quid tradatis, videlicet, quomodo occidatis magistrum meum, ego noui etiam quid timeatis, scilicet tumultum populi. Quid ergo dabitis mihi, & ego tradam eum vobis sine turbis? Et notate quam vilem aestimauit Dominum Iudas: Non dixit: *Tantum mihi dabitis, sicut solet fieri pro re chara, vel pretiosa, sed* *Quid vultis mihi dare?* Quasi diceret: *Ego constituo in voluntate vestra, quid decis mihi: quia non magnipendo, non preciosum facio magistrum meum. At illi promiserunt, & pacti sunt pecuniam se daturos. Et constituerunt ei triginta argenteos. Si minus constituisset, minus accepisset. Pensate quam tristitiam inde habuit piissimus Dominus, quam ignominiam sustinuit, & quantum dolorem suum haec auxit, quod ipse qui est summum bonum & infinita bonitatis, vilipensus est adeo, & pro tam vili precio venditus, & hoc à discipulo suo, praesertim cum talis vilipensio redundet* in Pe-